

Granskning av underhåll av VA, gator och vägar

Kalix kommun

September 2021

Bo Rehnberg, certifierad kommunal revisor

Jacob Svensson, revisionskonsult

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och revisionsfrågor	3
1.3 Revisionskriterier	3
1.4 Avgränsning	4
1.5 Metod	4
2. Iakttagelser och bedömningar	5
2.1 Mål, strategi och planer	5
2.2 Rutin för inventering av underhållsbehov	6
2.3 Balanserade resurser	7
2.4 Uppföljning och kontroll	9
2.5 Följsamhet till likställighetsprincipen	10
3. Avslutning	12
3.1 Sammanfattande revisionell bedömning	12
3.2 Rekommendationer	13

Sammanfattning

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en granskning av underhåll av VA, gator och vägar. Granskningen tar sin utgångspunkt från kommunallagens revisionskapitel. Revisionsobjekt i granskningen är samhällsbyggnadsnämnden.

Granskningen har riktats mot följande områden:

- Mål, strategi och planer
- Rutin för inventering av underhållsbehov
- Ekonomiska resurser för underhåll
- Uppföljning och kontroll
- Följsamhet till kommunallagens likställighetsprincip

Utifrån genomförd granskning görs en sammanfattande bedömning att underhåll av VA, gator och vägar *delvis* sköts på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden är *delvis* tillräcklig. När det gäller VA, gator och vägar görs bedömningen att området *inte* hanteras på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. För övriga granskade verksamheter (gatu-/cykelvägar samt enskilda vägar) *saknas* tillräckliga underlag för att bedöma om arbetet med underhåll kännetecknas av god ekonomisk hushållning.

Underlag för revisionell bedömning redovisas i avsnitt 2.1-2.5.

För att utveckla granskningsområdet bör följande rekommendationer prioriteras:

- Nämnden prövar hur mer resurser kan frigöras för underhåll. Otillräckliga resurser inom området ökar risken för kapitalförstöring av kommunala anläggningstillgångar.
- Nämnden ser till att det inför mandatperiod 2023-2026 finns en samlad bild över rådande underhållsbehov inom granskade verksamheter.
- Nämnden och dess verksamhet börjar arbeta med flerårsplaner för investeringar och underhåll.
- Nämnden utvecklar sin styrning och kontroll inom granskningsområdet. Detta kan lämpligtvis ske genom följande aktiviteter:
 - att i driftbudget särredovisa skatte- och taxefinansierad verksamhet.
 - att fastställa kriterier inför prioritering och resursfördelning till underhåll.
 - att årligen behandla årsbokslut för VA-verksamheten.
- Nämnden antar en åtgärdsplan för att reglera tidigare års underskott inom området VA. Åtgärdsplanen bör vara en del av årlig VA-budget och plan.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att genomföra en granskning inom området underhåll av VA, gator och vägar.

För kommunen och dess medborgare representerar kommunens vatten- och avloppssystem och gatunät ett stort bruksvärde, ett värde som endast kan bevaras genom underhåll och förnyelse. VA-verksamheten i Kalix kommun finansieras genom taxor medan underhåll av gator och vägar sker genom skattefinansiering.

Underhåll och förnyelse av materiella anläggningstillgångar är en betydande utmaning för Sveriges kommuner och även en betydande faktor för att upprätthålla det lagstadgade kravet på god ekonomisk hushållning. Bristande underhåll inom området kan det leda till försämrade service och kvalitet samt att det kan bli mycket kostsamt att återställa tillgångarna till normal standard om förslitningen har blivit för omfattande.

Revisionsobjekt i granskningen är samhällsbyggnadsnämnden. Av reglemente framgår att samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom VA-försörjning och väghållning.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 12. Syftet med granskningen är att pröva om samhällsbyggnadsnämnden säkerställt att underhåll av VA, gator och vägar bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

1. Utövar nämnden en tillräcklig styrning över granskningsområdet i form av mål, strategier och planer?
2. Är rutin för inventering av underhållsbehov tillförlitlig?
3. Balanserar tillgängliga resurser för underhåll med rådande underhållsbehov?
4. Är uppföljning och kontroll inom granskningsområdet tillräcklig?
5. Bedrivs berörda verksamheter i enlighet med kommunallagens likställighetsprincip? Fokus på perspektivet stadsmiljö/landsbygd.

Revisionsfråga 1 och 5 utgör underlag för om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Fråga 3 används för att pröva om verksamheten sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Övriga revisionsfrågor bildar underlag för om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen 2:3, 6:6, 11:1

- Kommuninterna styrdokument som rör granskningsområdet, däribland budget 2021 och ekonomisk plan 2022-2023.

1.4 Avgränsning

Granskningen avgränsas till materiella anläggningstillgångar inom verksamheterna vatten/avlopp respektive gator/vägar. I tid avgränsas granskningen främst till kalenderåret 2021 och 2020. Övrig avgränsning, se avsnitten Syfte och revisionsfrågor och Revisionskriterier.

1.5 Metod

Analys av för granskningen relevant dokumentation.

Intervjuer med företrädare för samhällsbyggnadsnämnden (majoritet och opposition), avdelningschef, driftschef, förvaltningsekonom samt ekonom för investeringsprojekt. Samtliga ovanstående har erhållit rapporten för sakavstämning. Därmed har de haft möjlighet att lämna förslag på korrigeringar i texten och i övrigt föra en dialog om rapportens faktainnehåll innan den slutligt fastställts.

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja/uppfyllt (grön); delvis uppfyllt (gul); nej/ej uppfyllt (röd).

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1 Mål, strategi och planer

Revisionsfråga: Utövar nämnden en tillräcklig styrning över granskningsområdet i form av mål, strategier och planer?

Iakttagelser

Kommunfullmäktige har i budget 2021 samt i plan för 2022 - 2023 tillskjutit extra resurser för kommunens investeringsverksamhet. Medlen ska bland annat användas till reinvesteringar inom VA och vägar. Av budgetdokumentet framgår att satsningen syftar till att minska behovet av akuta underhållsinsatser. Vidare ställs krav på att de nämnder, som ekonomiskt påverkas av investeringarna, effektiviserar sin verksamhet för att möta kommande års ökade avskrivningskostnader.

I samhällsbyggnadsnämndens uppdrag ingår att anta mål och planer för sina ansvarsområden. Mål och planer ska ta utgångspunkt från fullmäktiges anvisningar. I lag anges att VA-verksamhet ska särredovisas från annan kommunal verksamhet. Exempelvis ska verksamheten upprätta särskild resultaträkning och balansräkning.

Av kommunens balansräkning framgår att en stor del av anläggningstillgångarna är hänförliga till samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden. Därmed är det rimligt att nämnden har en utvecklad styrning inom området. Vid en genomgång av nämndens protokoll för perioden augusti 2020 - juli 2021 har följande noterats:

Planeringsperiod: Nämndens styrning avgränsas i hög grad till närmast följande år. Mål och planer för längre sikt (3-5 år) saknas för drift och investeringar.

Strategi: I november har nämnden lämnat förslag till reviderad strategi för framtida skötsel av enskilda vägar. Översynen har utförts av en arbetsgrupp som bestått bland annat av nämndspolitiker. Strategin är antagen av fullmäktige 2021-02-08.

Mål för verksamheten: Nämnden har i mars antagit ett par kvalitets- och prestationsmål för VA, gator och vägar. Målen gäller för år 2021. Till mål för gång-/cykelvägar kopplas en målsatt mätindikator. Mål för väg/VA-nät saknar motsvarande indikator. Mål saknas för att minska akuta underhållsinsatser.

Mål och planer för ekonomin: Styrning sker genom årsbudget för investeringar respektive drift.

- *Investeringar:* I investeringsbudget 2021 preciseras hur tilldelad budgetram ska fördelas på ett 20-tal investeringsprojekt. I budget särredovisas investeringar hänförliga till VA från annan verksamhet.
- *Drift:* Nämnden har fastställt driftbudget år 2021. Driftbudgeten, vars nettoram uppgår till 56.8 MSEK, fördelas per avdelning. Här sker ingen särredovisning av

VA-verksamheten i förhållande till skattefinansierad verksamhet. Av förslag till taxor 2021 framgår att VA-verksamheten fullt ut ska finansieras genom avgifter.

På verksamhetsnivå upprättas driftbudget för taxe- respektive skattefinansierad verksamhet. I driftbudget återfinns medel för löpande underhåll. Hur dessa resurser ska användas har inte dokumenterats i en underhållsplan.

Företrädare för nämnden upplever att den på olika sätt utövar styrning inom området underhåll.

Bedömning

Vi gör bedömningen att nämndens styrning genom mål, strategier och planer *delvis* är tillräcklig. Bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Nämnden har antagit mål och budgetplaner som ger viss styrning hur vård av anläggningstillgångar inom VA, gator och vägar ska fullgöras.
- Nämndens styrning inom granskningsområdet är kortsiktig. Mål och planer för underhåll på längre sikt (3 år) saknas.
- Styrningen över VA-verksamhetens driftverksamhet är bristfällig. Resultatbudget för år 2021 har inte beslutats av samhällsbyggnadsnämnden.

För framtiden föreslås att nämnden utvecklar sin långsiktiga styrning, exempelvis genom att upprätta mål och planer för 3 år. Vidare föreslås att affärsverksamhet särredovisas från övrig verksamhet i driftbudget. Nämndens driftbudget bör innehålla resultatbudget och balansbudget för VA-verksamheten.

2.2 Rutin för inventering av underhållsbehov

Revisionsfråga: Är rutin för inventering av underhållsbehov tillförlitlig?

Iakttagelser

En del i ett systematiskt arbetssätt är att det görs en kontinuerlig inventering av anläggningarnas standard. Resultat från inventering är ett viktigt underlag för att genomföra behovsanalys och underhållsplanering.

VA-verksamheten

Kommunens ledningsnät för vatten och avlopp uppgår totalt till ca 75 mil.

Företrädare för verksamheten framhåller att verksamheten i dagsläget inte har en heltäckande bild av VA-nätets status och framtida underhållsbehov. Därför har det inom förvaltningen påbörjats ett arbete med inventering. Syftet med insatsen är att ta fram en långsiktig VA-plan. Arbetet leds av en extern konsult. Underlag som verksamheten kan tillhandahålla i pågående översyn är exempelvis statistik över läckage, spolbilsrapporter samt filmmaterial från rörledning.

Enligt tidsplan ska resultatet presenteras för samhällsbyggnadsnämnden under senare delen av år 2022. Underlaget kommer ge en bild över vilka resurser som krävs för att komma tillrätta med förekommande underhållsbehov. Inom verksamheten finns en

förteckning vilka underhållsåtgärder som bör genomföras den närmaste tiden. Förteckningen används som underlag till VA-verksamhetens investeringsbudget.

Verksamhetsansvariga upplever att verksamheten disponerar ett bra IT-stöd för att kunna dokumentera status och underhållsbehov på VA-nät och VA-anläggningar. Större delen av kommunens VA-nät har registrerats i verksamhetssystem.

Gator och vägar

Kommunen har närmare 30 mil gator, vägar, gång-/cykelvägar samt enskilda vägar att underhålla. Kommunen har frivilligt tagit på sig ett driftansvar för vissa enskilda vägar.

För området gator och vägar har det genomförts inventering och analys av förekommande underhållsbehov. I verksamheten har det upprättats en åtgärdsplan över prioriterade insatser. Företrädare för verksamheten upplever att behoven inom området i stort är detsamma jämfört med tidpunkt för inventering (år 2015). Framtida underhållsinsatser för gator och vägar är exempelvis förstärkning, dikning, trumbyten, asfaltering samt belysning. Ytterligare inventering kommer genomföras under 2021.

Granskningen visar att förekommande underhållsbehov har dokumenterats i en vägdatabas.

När det gäller gång-/cykelvägar respektive enskilda vägar saknar nämnden och dess verksamhet en aktuell bild över rådande underhållsbehov. Ett inventeringsarbete har påbörjats för gång-/cykelvägar som ska vara slutfört under 2021. Arbetet tar utgångspunkt från SKR:s vägledning inom området.

Bedömning

Vår revisionella bedömning är att rutin för inventering av förekommande underhållsbehov endast *delvis* är tillförlitlig. Bedömningen baseras på följande:

- Inom området *gator och vägar* finns en fungerande rutin att inventera förekommande underhållsbehov samt upprätta tillhörande ekonomisk kalkyl.
- Motsvarande rutin saknas i stor utsträckning för områdena *VA, gång-/cykelvägar* samt *enskilda vägar*. En inledande inventering har emellertid påbörjats under 2021 inom vissa av granskade verksamheter.

För framtiden föreslås att nämnden ser till att inför mandatperiod 2023-2026 finns en samlad bild över rådande underhållsbehov inom granskade verksamheter.

2.3 Balanserade resurser

Revisionsfråga: Balanserar tillgängliga resurser för underhåll med rådande underhållsbehov?

lakttagelser

I kommunallagen ställs krav på att kommunal verksamhet ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning. Med god ekonomisk hushållning menas exempelvis att dagens kommunmedborgare ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte förbruka vad

tidigare generationer tjänat ihop, eller skjuta upp betalningen till framtida generationer. Vidare anges att anläggningstillgångar ska underhållas och vårdas väl.

VA-verksamheten

Som tidigare nämnts saknas en samlad bild av status på VA-verksamhetens anläggningstillgångar. Uppfattningen är att läget i Kalix är detsamma som gäller för många andra kommuner. Branschen skattar att underhållsskulden för kommunala VA-nät beräknas uppgå till 15-20 miljarder kronor. För att komma tillrätta med situationen krävs en utökad investeringsvolym på 35 procent jämfört med dagens nivå.

Underhåll kan kategoriseras i akut underhåll respektive planerat underhåll. VA-verksamheten upplever att akuta underhållsinsatser minskat marginellt under senare år. Verksamheten kan, genom att använda en särskild aktivitetskod i bokföring, följa kostnadsutvecklingen över tid när det gäller läckage i VA-nät. För tidsperioden 2017-2020 har dessa kostnader årligen uppgått till cirka 1.3 MSEK. Den totala kostnaden på reparationer och underhåll uppges vara cirka 5 MSEK per år.

VA-verksamheten har tilldelats extra investeringsmedel för 2021, där den samlade budgeten uppgår till 28 MSEK. För perioden 2019-2021 har budget i genomsnitt varit 20.5 MSEK. Ungefär hälften av resurserna används till renovering av VA-tillgångar.

Vid granskning av VA-verksamhetens ekonomi har följande noterats:

- VA-verksamheten har en årlig omsättning på 45 MSEK.
- Kostnad för avskrivningar har varit närmare 13 MSEK för år 2020.
- Vid årsskiftet 20/21 uppgick kvarvarande restvärde (142 MSEK) på verksamhetens anläggningstillgångar till 37 procent av ursprungligt anskaffningsvärde.
- Verksamheten redovisar per 2020-12-31 ett ackumulerat underskott på 16.8 MSEK.
- Från 2021 har VA-taxan höjts med 2.5 procent, vilket motsvarar en intäktsökning på drygt 1 miljon kronor.

Det ackumulerade underskottet förklaras av att VA-verksamheten under en längre period inte nått intern målsättning att finansiering fullt ut ska genom taxor (finansieringsgrad: 100%). Under senare tid har självfinansieringsgraden uppgått till 97.4 % (år 2020) respektive 99.6 % (2019).

Enligt normgivande organ bör underskott inom VA-verksamhet jämnas ut under en treårsperiod.

Gator och vägar

För gator och vägar fanns år 2015 en ackumulerad underhållsskuld på 193 MSEK. Företrädare för verksamheten skattar att skulden i stort är densamma för 2021. För att komma tillrätta med situationen krävs riktade insatser på 20 MSEK per år under en tioårsperiod.

När det gäller underhållsbehov för gång-/cykelvägar respektive enskilda vägar saknas en samlad bild. Verksamhetsföreträdare uppger att även här finns ett eftersatt underhåll.

Vid granskning av budget, bokföring och redovisning noteras följande:

- Vid årsskiftet 20/21 uppgick kvarvarande restvärde (127 MSEK) på gator, vägar, cykelvägar till 75 procent av ursprungligt anskaffningsvärde.
- För 2021 disponerar verksamheten en investeringsbudget på 5 MSEK. Merparten av resurserna kommer användas för reinvestering i befintligt gatu-/vägnät.
- Avskrivningarna för år 2021 beräknas bli 3.6 MSEK.

Bedömning

För *gator och vägar* görs följande bedömning:

- Tillgängliga resurser för underhåll balanserar inte med rådande behov
- Underhållsskulden har inte på något påtagligt sätt förändrats sedan 2015. Att skjuta fram en underhållsskuld till framtida brukargenerationer är inte förenligt med kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

För *VA-verksamheten* görs följande bedömning:

- Verksamheten i sin helhet lever inte upp till god ekonomisk hushållning. Även här noteras att kommande brukarkollektiv tvingas betala för tidigare generations konsumtion. Det samlade underskottet motsvarar 37.5 % av 2020 års intäkter.
- När det gäller om resurser/behov för *underhåll* balanserar med varandra saknas i dagsläget tillräckliga underlag för bedömning.

För *gång-/cykelvägar* samt *enskilda vägar* görs ingen revisionell bedömning. Skälet är att kommunrevisionen saknar tillräckliga underlag för att göra en sådan bedömning.

För framtiden föreslås att nämnden prövar hur mer resurser kan frigöras för underhåll. Vidare bör nämnden ta fram en åtgärdsplan för att nå en ekonomi i balans inom VA-verksamheten. Åtgärdsplanen bör vara en del av årlig VA-budget och plan.

2.4 Uppföljning och kontroll

Revisionsfråga: Är uppföljning och kontroll inom granskningsområdet tillräcklig?

lakttagelser

En viktig del i den interna kontrollen är väl fungerande rutiner för uppföljning och kontroll. Samhällsbyggnadsnämndens ansvar för den interna kontrollen regleras i kommunallagen.

Granskningen kan inte styrka att nämnden, i skriftlig rapporteringsinstruktion eller motsvarande, klargjort formerna för hur uppföljning och åiterrapportering ska ske till nämnden. Företrädare för nämnden framhåller att den lämnat vissa muntliga instruktioner för åiterrapportering.

Under granskningsperioden har nämnden, inom ramen för sin ekonomirapportering, fått viss information som rör underhåll. I verksamhetsberättelse 2020 lämnas exempelvis uppgift om VA-verksamhetens årsresultat. Verksamheten redovisar ett underskott på 1.0 MSEK, där underskottet bland annat förklaras av ökade kostnader för reparationer/underhåll. Verksamhetsberättelsen innehåller även en redogörelse av pågående och slutförda investeringsprojekt inom VA, gator och vägar.

Granskningen visar att samhällsbyggnadsnämnden inte behandlat årsbokslut för VA-verksamheten 2020. Enligt VA-lagen ska årligen upprättas ett årsbokslut som ska fastställas på politisk nivå.

Företrädare för nämnden uppger att den även får viss rapportering hur arbetet med underhåll bedrivs från ett verksamhetsperspektiv. Rapporteringen kan exempelvis röra följsamhet till tidsplaner. Eftersom nämnden inte fastställt verksamhetsmål som kopplar till underhåll saknas förutsättningar att utvärdera måluppfyllelsen för år 2020.

Företrädare för nämnden upplever att uppföljning och rapportering inom granskningsområdet kan vidareutvecklas.

Bedömning

Vår revisionella bedömning är att samhällsbyggnadsnämndens uppföljning och kontroll inom granskningsområdet endast delvis är tillräcklig. Bedömningen baseras på följande:

- *Ekonomi*: Nämnden har följt upp planerade och utförda underhållsinsatser. Uppföljningen omfattar såväl drift- som investeringsverksamheten.
- *Verksamhet*: Ingen heltäckande verksamhetsuppföljning under granskningsperioden. För år 2020 har det saknats verksamhetsmål för underhåll.

För framtiden föreslås att nämnden utvecklar sin verksamhetsuppföljning inom området. Vidare föreslås att nämnden, som ansvarigt organ för VA-försörjning, fastställer årsbokslut för VA-verksamheten.

2.5 Följsamhet till likställighetsprincipen

Revisionsfråga: Bedrivs berörda verksamheter i enlighet med kommunallagens likställighetsprincip? Fokus på perspektivet stadsmiljö/landsbygd.

lakttagelser

Inom kommunal verksamhet är det vanligt att förekommande behov överstiger tillgängliga resurser. I en politisk styrd organisation vilar det på ansvarig nämnd att besluta om mål och prioriteringar. Inom verksamheten behövs det fungerande system för att fördela resurser. En av de kommunalrättsliga grundprinciperna är att kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Granskningen visar att samhällsbyggnadsnämnden inte fastställt vägledande principer för vilka drift- och investeringsprojekt som ska prioriteras. Inom förvaltningen saknas likaså dokumenterade anvisningar och rutiner för området.

Arbetet med prioriteringar inom VA, gator och vägar sker gemensamt inom verksamheten. I prioriteringsarbetet beaktas en mängd faktorer, exempelvis ekonomi, effektivitet och kvalitet. Arbetssättet är detsamma oavsett om verksamheten är taxefinansierad eller skattefinansierad. Resultat från genomförd resursfördelning presenteras vanligtvis för nämnd.

Företrädare för granskade verksamheter upplever att resurser för underhållsinsatser i stort fördelas på ett rättvist och likartat sätt när det gäller geografisk spridning inom kommunen. Det upplevs inte förekomma omotiverade skillnader mellan insatser i

stadsmiljö i förhållande till landsbygd. Företrädare för nämnden har i stort samma uppfattning. På politisk nivå förs en diskussion vilka projekt som ska prioriteras, exempelvis när det gäller ambitionsnivå för utbyggnad av gång- och cykelvägar.

Bedömning

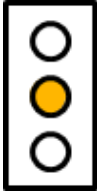
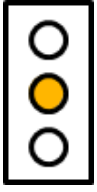
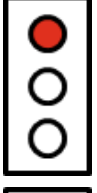
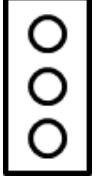
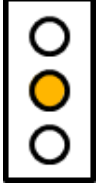
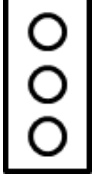
Det saknas tillräckliga underlag för att kunna göra en bedömning huruvida nämnden efterlever kommunallagens likställighetsprincip inom granskningsområdet. Skälet är framför allt följande:

- Varken på politisk nivå eller verksamhetsnivå har det utformats styrande kriterier inför prioritering och resursfördelning inom området.
- Granskade organ har inte kunnat tillhandahålla dokumenterade underlag, exempelvis att resurser fördelas rättvist mellan stadsmiljö och landsbygd.

För framtiden föreslås att nämnden fastställer kriterier inför prioritering och resursfördelning till underhåll.

3. Avslutning

3.1 Sammanfattande revisionell bedömning

Granskningsområde	Bedömning	
Mål, strategi och planer <i>(underlag för att bedöma ändamålsenlighet)</i>	Delvis uppfyllt	
Rutin för inventering av underhållsbehov <i>(underlag för att bedöma intern kontroll)</i>	Delvis uppfyllt	
Balanserade resurser för: - Gator, vägar samt VA	Ej uppfyllt	
- Gång-/cykelvägar resp. enskilda vägar <i>(underlag för att bedöma ekonomiskt tillfredsställande)</i>	Går inte att bedöma	
Uppföljning och kontroll <i>(underlag för att bedöma intern kontroll)</i>	Delvis uppfyllt	
Följsamhet till likställighetsprincipen <i>(underlag för att bedöma ändamålsenlighet)</i>	Går inte att bedöma	

Vår sammanfattande bedömning är att underhåll av VA, gator och vägar *delvis* sköts på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden är *delvis* tillräcklig. När det gäller VA, gator och vägar görs bedömningen att området *inte* hanteras på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. För övriga granskade

verksamheter (gatu-/cykelvägar samt enskilda vägar) saknas tillräckliga underlag för att bedöma om arbetet med underhåll kännetecknas av god ekonomisk hushållning.

3.2 Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet bör följande rekommendationer prioriteras:

- Nämnden prövar hur mer resurser kan frigöras för underhåll. Otillräckliga resurser inom området ökar risken för kapitalförstöring av kommunala anläggningstillgångar.
- Nämnden ser till att det inför mandatperiod 2023-2026 finns en samlad bild över rådande underhållsbehov inom granskade verksamheter.
- Nämnden och dess verksamhet börjar arbeta med flerårsplaner för investeringar och underhåll.
- Nämnden utvecklar sin styrning och kontroll inom området. Detta kan lämpligtvis ske genom följande aktiviteter:
 - att i driftbudget särredovisa skatte- och taxefinansierad verksamhet.
 - att fastställa kriterier inför prioritering och resursfördelning till underhåll.
 - att årligen behandla årsbokslut för VA-verksamheten.
- Nämnden antar en åtgärdsplan för att reglera tidigare års underskott inom området VA. Åtgärdsplanen bör vara en del av årlig VA-budget och plan.

2021-09-23

Erik Jansen

Uppdragsledare

Bo Rehnberg

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisionen i Kalix kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2021-03-16. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.